

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06235-2/2016-4 02010

Datum: 21. 4. 2016

SISTEMSKO NAČELNO MNENJE

GLEDE UGOTOVLJENIH TVEGANJ PRI LOBIRANJU ODVETNIKOV, ZUNANJIH SVETOVALCEV IN ČLANOV
POŠAMEZNIH ZDRUŽENJ, ZBORNIC, DRUŠTEV OZIROMA PODOBNIH ORGANOV ZDRUŽEVANJA

Na podlagi prvega odstavka 11. člena in 8. alineje prvega odstavka 12. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju: ZIntPK) sprejema Komisija za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje

sistemske načelno mnenje:

zgolj članstvo v društvu, združenju, sindikatu, zbornici, zvezi društev oziroma v podobnem organu združevanja, članstvo v organih upravljanja (brez delovnega razmerja), članstvo v nadzornih svetih, sodelovanje z interesno organizacijo na podlagi avtorske ali podjetne pogodbe ali pooblastila (npr. za svetovanje) ne dopušča, da taka oseba za to interesno organizacijo zakonito lobira, ne da bi se prej registrirala pri komisiji. Enako tudi odvetnik kot pooblaščenec stranke in zunanji svetovalec naročnika/subjekta ne sme opravljati dejavnosti lobiranja, kot jo določa in opredeljuje ZIntPK, za svojo stranko, brez poprejšnje registracije pri komisiji, saj je takšno dejanje v nasprotju z namenom in veljavnimi določili ZIntPK.

OBRAZLOŽITEV

V okviru svojih preventivnih nalog in v povezavi z nadzorom zapisov o lobističnih stikih je komisija pristopila k celovitejšemu pregledu izvajanja dejavnosti lobiranja ter pri tem zaznala realna tveganja za nezakonito lobiranje.

1. Glede lobiranja članov določene interesne organizacije

Komisija ugotavlja, da vse pogosteje prihaja do situacij, ko za določene interesne organizacije, kot na primer zbornice, društva, sindikate, združenja oziroma podobne organe združevanja, lobirajo člani le-teh, ki pa v navedeni interesni organizaciji niso ne zaposleni, niti niso njeni zakoniti zastopniki in ne izvoljeni predstavniki, hkrati pa tudi niso vpisani v register lobistov.

ZIntPK določa, da se neregistriranemu lobistu ni potrebno vpisati v register pri komisiji, da bi lahko izvajal dejanja lobiranja, vendar ima pri tem absolutno omejitve - lobira lahko samo za interesno organizacijo, v kateri je zaposlen, je njen zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik. Posameznik, ki sme lobirati v interesu posamezne interesne organizacije in ni registriran kot lobist pri komisiji, mora biti pri tej interesni organizaciji:

- v delovnem razmerju (za nedoločen ali določen čas), kot ga določa Zakon o delovnih razmerjih,
- zakoniti zastopnik te organizacije (zakoniti zastopniki so osebe, ki so kot takšne določene z zakonom za posamezno obliko pravne osebe, npr. direktor (poslovodja) ali član uprave gospodarske družbe, zastopnik (predsednik) društva ipd.), ali pa
- njen izvoljeni predstavnik (ta del se nanaša na interesne organizacije, ki nimajo zakonsko določenih zakonitih zastopnikov (npr. sindikati, zveze društev, razna združenja), ampak jih zastopajo na podlagi statuta ali drugega ustanovnega akta izvoljeni predstavniki).

V praksi pogosto prihaja do situacij, ko na primer za posamezno zbornico opravljajo dejanja lobiranja kar njeni člani (ki hkrati tudi niso vpisani v register lobistov), kljub dejstvu, da na trgu ne smejo ponujati storitev lobiranja za ostale interesne organizacije. Komisija se zaveda, da gre v konkretnih situacijah za sodelovanje posameznikov, ki poznajo posamezno področje in njegovo problematiko, vendar zakon ne omogoča tovrstnega izvajanja vplivov.

Takšne situacije vodijo do nezakonitega lobiranja, zato je dolžnost lobiranca zavrniti stik in o tem poročati komisiji. Gre za primere, ko posameznik ne izpolnjuje zakonskih pogojev (ni ne registriran lobist niti ne spada pod izjeme), izkazuje pa namero lobirati za interesno organizacijo.

Kot zakonito lobiranje se tudi ne šteje situacija, ko je pri stiku prisotna še oseba, ki je v interesni organizaciji zaposlena, ali je njen zakoniti zastopnik ali izvoljen predstavnik. Skladno z veljavno zakonodajo mora vsak posameznik izpolnjevati pogoje za lobista.

Enako tudi zgolj članstvo v organih upravljanja (brez delovnega razmerja) ter članstvo v nadzornih svetih ne dopušča, da taka oseba za to interesno organizacijo zakonito lobira, ne da bi se prej registrirala pri komisiji.

2. Glede lobiranja odvetnikov in zunanjih svetovalcev

Komisija je v preteklih letih, na podlagi prejetih zapisov o lobističnih stikih, zaznala tudi porast vplivanja na lobirance s strani odvetnikov ter zunanjih svetovalcev. Gre za situacije, ko pri stiku z lobirancem prisostvuje poleg predstavnika posamezne interesne organizacije tudi odvetnik ali zunanji svetovalec in opravlja dejanja lobiranja za to interesno organizacijo ali za situacije, ko sam odvetnik izvaja dejanja lobiranja za »drugo« interesno organizacijo pri posameznem lobirancu.

Takšne situacije vodijo do nezakonitega lobiranja zato je dolžnost lobiranca zavrniti stik in o tem poročati komisiji. Dejavnosti lobiranja – kot jo opredeljuje ZIntPK – za svojo stranko ne sme opravljati odvetnik ali zunanji svetovalec, v kolikor ni registriran lobist. Določbe o odvetništvu pa tudi ne dajejo nikakršne podlage za zakonito lobiranje, saj je slednje postalo regulirana dejavnost s sprejetjem ZIntPK.

Po mnenju komisije vpis odvetnika v register lobistov, kadar nastopa v vlogi lobista, dodatno krepi ugled odvetništva, ker s tem služi kot zgled spoštovanja prava. Nenazadnje pa je podobna tudi ureditev obveznosti registracije po pravilih lobiranja Evropskega parlamenta in Evropske komisije.¹

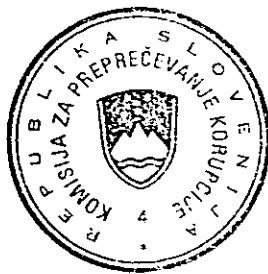
Enako tudi sodelovanje z interesno organizacijo na podlagi avtorske ali podjetne pogodbe ali pooblastila (npr. za svetovanje) ne dopušča, da taka oseba za to interesno organizacijo zakonito lobira, ne da bi se prej registrirala pri komisiji.

Senat komisije je na 15. seji dne 21. 4. 2016 sprejel sklep, da se v zadevi št. 06235-2/2016 sprejme sistemsko načelno mnenje, ki se javno objavi.

Senat komisije je odločal v sestavi: Boris Štefanec (predsednik) in dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika). Odločitev je bila sprejeta: soglasno.

Poslano:

- zbirka dok. gradiva.

Boris Štefanec
PREDSEDNIK

¹ Medinstitucionalni sporazum o vzpostavitvi skupnega registra za preglednost z dne 23. junij 2011 s spremembami.

